Ч. 49 Второкъ 3 (15) марта 1893. Рôкъ III.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѝ.

Рекламаціи неопечатанѝ вôльнѝ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Рада державна.

Въ кругахъ парляментарныхъ — якъ доносять зъ Вѣдня — удержуєсь чутка, що Рада державна буде закрыта дня 25 с. м., а на день 10 цвѣтня будуть скликанѝ тѝ соймы краєвѝ, котрѝ ще не ухвалили буджету на 1893 р. Проґрама роботъ парляментарныхъ має бути слѣдуюча:

Нинѣ має закôнчити ся дебата буджетова, а вôдтакъ буде ще залагодженый законъ противъ фальшованя поживы. Въ четверъ прийде пôдъ нараду угода торговельна зъ Сербією, а въ суботу буде залагодженый законъ фінансовый. Дальше мають бути ще залагодженѝ: законъ о оподаткованю букмакерôвъ при кôньскихъ перегонахъ и законъ о податку вôдъ нафты; також и законъ о подôльскихъ желѣзницяхъ льокальныхъ має бути залагодженый ще передъ Великодными святами. Крôмъ того жадає ще лѣвиця залагодженя закона прасового и домагає ся, щобы по святахъ была сесія додаткова.

При дебатѣ надъ закономъ фінансовымъ має пос. Пленеръ — якъ доносить о тôмъ Montagsrevue — выголосити примирительну бесѣду о ческо-нѣмецкихъ вôдносинахъ. При дебатѣ надъ симъ закономъ мають зô стороны Молодочехôвъ промавляти послы: Пацакъ, Крамаржъ, Шпиндлеръ и Герольдъ.

Молодочехи выготовили вже проєктъ закона о загальнôмъ правѣ голосованя и мають єго сими днями предложити Палатѣ пословъ.

На засѣданю Рады державнои дня 11 марта было пословъ мало. Вела ся дальше нарада надъ етатомъ Міністерства рôльництва. Промавлявъ пос. Мутъ и говоривъ широко о причинахъ упадку рôльництва. Рôльництво упадає головно черезъ податокъ, котрый за послѣдныхъ 30 лѣтъ въ троє побôльшавъ, хочь цѣна плодôвъ рôльничихъ щоразъ бôльше спадає. Лише торговцѣ мають зыскъ и зыскъ ихъ росте зъ кривдою для продуцентôвъ и консументôвъ. Длятого Міністерство рôльництва повинно старати ся о закладанє спôлокъ селяньскихъ зъ доступнымъ кредитомъ и безпосередною участію у войсковыхъ доставахъ. То выйде въ користь войска и скарбу, бо якôсть доставъ буде добра, а цѣна низша, якъ у торговцѣвъ. Бесѣдникъ протививъ ся спекуляційнôй грѣ збôжевои біржи, котра тôлько высыскує кроваву працю рôльника. Вкôнци заявивъ ся противъ позиціѣ 60.000 зр. на кôньскѝ перегоны.

П. Баверъ розводивъ ся о шкодахъ, якѝ мають рôльники черезъ копальнѣ угля въ околици ческихъ Теплицъ.

Міністеръ рôльництва ґр. Фалькенгайнъ въ довгôй мовѣ вôдповѣвъ на всѣ думки и жалѣ, высказанѝ пôдчасъ нарады.

П. Ріґлеръ представивъ сумне положенє стану селяньского. Пôднѣсъ также, що кредитъ вставленый на вязнинѣ, єсть за малый.

П. Троль говоривъ о некористныхъ сторонахъ трактатôвъ торговельныхъ и высказавъ надѣю, що чей Міністеръ не забуде своихъ обѣцянокъ що-до рôльничихъ товариствъ и рентовыхъ господарствъ.

П. Тавше говоривъ о значѣню збôжевои біржи.

П. Морре заявивъ, що хоче высказати думки народу. Нарôдъ пригнобленый и невдоволеный; бо вже вôдъ 30 лѣтъ панує економічный застôй и бѣда ширить ся. Нарôдъ нарѣкає, що шпортъ, гра и приємности мають бôльшу охорону, якъ чесна праця; закидає правительству, що не має основнои програмы працѣ. До парляментаризму стративъ нарôдъ також довѣрє, бо тутъ зыскали мудрою тактикою лишь Поляки. Впрочôмъ часъ марнує ся на вѣроисповѣднѝ и народнѝ споры. Треба передовсѣмъ розслѣдити причины упадку рôльництва. Удержанє стану селяньского буде на за дорого окуплене редукцією чинной арміѣ. Збôльшеня арміѣ годѣ дальше знести. Коли нинѣшна суспôльнôсть попаде въ конкурсъ, то при ліцитаціи удержить ся лише соціяльна демократія.

П. Гаґенгоферъ говоривъ також о причинахъ бѣды селяньскои. Передовсѣмъ треба знизити податки и дати легкій кредитъ.

П. Кайзеръ выступивъ противъ запомогъ на кôньскѝ перегоны.

Слѣдуюче засѣданє вôдбуло ся вчера въ понедѣлокъ дня 13 с. м.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ поставивъ пос. Бриньскій межъ иншимъ резолюцію, взываючу правительство до заведеня въ Галичинѣ курсôвъ для вандрôвныхъ учителѣвъ рôльництва а пос. Пôдляшецкій поставивъ резолюцію, домагаючу ся реґуляціѣ рѣкъ у Всхôднôй Галичинѣ и забудованя гôрскихъ потокôвъ, особливо въ порѣчу Прута и Днѣстра.

Переглядъ полїтичный.

Зачувати, що Соймъ галицкій має бути скликаный межи 15 а 18 цвѣтня. Ческій соймъ збере ся скорше на засѣданя, бо вже 8 цвѣтня. Чи ческому соймови будуть предложенѝ проєкты розмеженя деякихъ округôвъ судовыхъ въ Чехахъ, не знати; зачувати однакожь, що

---

10)

КУМА ЖУРБА.

повѣсть

Г. СУДЕРМАНА.

Перекладъ зъ нѣмецкого.

(Дальше).

Увôйшовъ священикъ.

То бувъ товстый мужчина зъ подвôйнымъ пôдбородкомъ. Єго горѣшна губа блестѣла вôдъ частого брытя, а всежь таки выглядавъ дуже торжественно и поважно.

Насамперѣдь вôдмовивъ довгу молитву, а по нѣй мавъ промову на тематъ слôвъ Спасителя: „Пустѣть до мене маленькихъ“. Вôдтакъ почавъ священикъ славити найважнѣйшу чесноту христіяньску: покору. Нѣхто въ тôй громадѣ дѣтей не повиненъ выносити ся понадъ другихъ длятого, що може єго родичѣ маєтнѣйшѝ, якъ єго ближнѝ; бо передъ престоломъ Господа всѣ однакѝ.

— Ага, бачите! — подумавъ собѣ Павлусь и зъ любовію обнявъ руку свого обдертого сусѣда. Однакъ тôй думавъ, що хоче єго ущипнути и кликнувъ пôвголосомъ: „Дай менѣ спокôй, чуєшь!“

Вôдтакъ вынявъ священикъ аркушъ паперу зъ кишенѣ и сказавъ:

— Теперь вôдчитаю вамъ порядокъ мѣсць, въ якôмъ на будуче все маєте сидѣти.

— По щожь той якійсь порядокъ мѣсць? — подумавъ собѣ Павлусь — скоро передъ престоломъ Господа всѣ однакѝ?

Священикъ говоривъ дальше:

— Впередъ вычислю дѣвчата, потôмъ хлопцѣвъ.

И почавъ читати.

Вже перше имя заразъ звернуло увагу Павлуся, бо то было имя Гальшки Дуґлясъ. Побачивъ выбуяле, высоке, блѣде дѣвча передъ собою, зъ лицемъ глубоко перенятымъ важностію хвилѣ и зъ ясными кучерами неслухняными, зле зъ чола зчесаными, — якъ встала и перейшла на перше мѣсце.

— Отже то ты! — подумавъ собѣ Павлусь — и мы разомъ маємо обоє приступити до св. тайны.

Въ нѣмъ серце било ся сильно зъ радости и тревоги заразомъ, бо лякавъ ся выдатись ѣй занадто нужденнымъ.

— Може вже й не тямить мене зовсѣмъ — думавъ собѣ дальше.

Приглядавъ ся ѣй уважно, якъ зô спущеными въ низъ очима сѣдала на показане ѣй мѣсце, лицемъ осіяннымъ привѣтнымъ усмѣхомъ.

— Нѣ, она не горда — шепнувъ стиха, але для певности ще разъ глянувъ на свою одежу.

Зъ черги почавъ священикъ выкликувати хлопцѣвъ. Насамперѣдь выкликавъ двохъ братôвъ Ердмановъ. Тѝ не чекаючи вôзваня, вже самѝ передъ тымъ ще заняли перше мѣсце, а потôмъ почувъ своє власне имя. Въ тôй хвили Гальшка Дуґлясъ зробила те саме, що вôнъ передъ хвилею. Скоро пôдняла голову и глянула на ряды хлопцѣвъ.

Коли усѣвъ уже на своимъ мѣсци, и вôнъ понуривъ очи въ землю, бо хотѣвъ ѣй дорôвнати въ покорѣ, а коли вкôнци ихъ пôднѣсъ, стрѣтивъ ся зъ єѣ поглядомъ; она цѣкаво дивилась на него. Вôнъ почервонѣвъ и знявъ перце зъ рукава своєѣ куртки.

Ажъ тодѣ почала ся наука. Священикъ обговорювавъ прерôжнѝ думки зъ бібліѣ и задававъ питаня зъ катехізму. Гальшка мусѣла найперше вôдповѣдати. Пôднесла трохи голову и спокôйно та зовсѣмъ свободно вôдповѣдала на ставленѝ питаня.

— До чорта, ото дѣвка вôдважна! — воркнувъ молодшій Ердманъ, що сидѣвъ лѣворучь него.

Павлусь почувъ, що цѣлый наразъ спалахнувъ гнѣвомъ. Готовъ бувъ ту въ церквѣ дати єму разъ поза уха.

Най но менѣ скаже ще разъ на неи „дѣвка“, то вже покоштує моихъ кулаковъ. Прирѣкавъ то собѣ торжественно. Але молодшій

переговоры въ сѣй справѣ, веденѣ въ міністерствѣ справедливости, не довели до нѣякого результату.

Є. Вел. Цѣсарь має — якъ довѣдує ся Presse — вернути завтра зъ Швайцаріѣ до Вѣдня.

Пôсля донесеня зъ Берлина, завѣдомивъ цѣсарь Вільгельмъ Папу телеґрафічно, що зъ кôнцемъ цвѣтня зложить єму візиту разомъ зъ цѣсаревою. Розôйшлась чутка, що зъ цѣсаремъ має выѣхати до Италіѣ такожь и канцлєръ Капріві.

Зъ Константинополя доносять, що Россія не перестає напирати на духовеньство болгарске, щобы наклонити єго до демонстраційнои акціѣ въ справѣ змѣны конституціѣ. Она хоче передовсѣмъ, щобы духовеньство иґнорувало зовсѣмъ актъ вѣнчаня князя и небрало участи въ офіціяльныхъ ґратуляціяхъ.

Президентъ Карно пôдписавъ дімісію міністра Буржоа и поручивъ веденє міністерства справедливости тымчасово міністрови справъ внутрѣшныхъ Девелеви.

Правительство россійске розôслало окружникъ, въ котрôмъ — якъ доносять зъ Берлина — сказано, що угода берлиньска не рѣшає, чи достоиньство князя болгарского має бути наслѣдочнє. Россія протестує противъ того, що дѣє ся въ Болгаріи не лишь яко держава пôдписана на угодѣ, але яко и держава, котра сотворила Болгарію. Россія знає болгарске правительство и єго средства, и не буде мѣшати ся, але чекати.

Новинки.

Львôвъ дня 14 марта

— **Конкурсы.** Въ черновецкôй семинаріи учитель скôй вôльне мѣсце головного учителя руского языка вразъ зъ нѣмецкимъ языкомъ або зъ історією о ґеоґрафією.

— **Именованя.** Радниками высшого суду краєвого именованѣ: дръ Адамъ Генсель, прокураторъ державный въ Станіславовѣ и радникъ суду краєвого дръ Ромуальдъ Шубертъ.

— **Презенту** на Яксманичѣ, дек. перемыского одержавъ о. Ник. Темницкій, парохъ въ Шидлôвцяхъ въ еп. станіславôвскои.

— **Въ память XXXII роковинъ смерти Тараса Шевченка** устроила молодѣжь ґімназіѣ перемыскои въ суботу дня 11 марта вокально-деклямаційный вечерокъ.

— **Вандруючій учителѣ рôльництва.** Выдѣлъ краєвый розписавъ конкурсъ на двѣ посады вандрôвныхъ учителѣвъ господарства сельского. Такій учитель єсть урядникомъ краєвымъ и дôстає платню 1500 зр. а на дорогу 500 зр. рôчно. Вôнъ має давати рады и науку рôльникамъ такъ о рôльництвѣ якъ и домашнôмъ господарствѣ; має высказувати свою гадку Выдѣлови краєвому и властямъ взагалѣ, якъ пôдносити господарства селяньскій. Для такихъ учителѣвъ выдавъ Выдѣлъ краєвый окрему инструкцію. Речинець до вношеня поданъ назначеный до дня 15 цвѣтня.

— **Школьнѣ книжки для бѣдныхъ.** Ц. к. выдавництво книжокъ школьныхъ у Львовѣ выдало выказъ, зъ котрого показує ся, що въ роцѣ школьнôмъ 1892/93 роздано школярямъ книжокъ за дармо тôлько, що за нихъ треба бы заплатити 26.970 зр. 72 кр. Лише Чехи перевысшили пôдъ тымъ взглядомъ Галичину, бо они роздали даромъ книжокъ за суму 35.376 зр.; а всѣ иншѣ краѣ нашѣ роздали менше, якъ Галичина.

— **Будова льокальныхъ зелѣзницъ.** Заходы посла Леваковского, щобы вынайти спôлку французскихъ капіталістôвъ для будовы льокальныхъ зелѣзницъ въ Галичинѣ якъ Горлицѣ Змигородъ, Новый Санчь Щавница и Новый Торгъ-Хабôвка, скôнчили ся успѣшно. Делеґаты французскихъ капіталістôвъ приѣдуть въ короткôмъ часѣ до Вѣдня, щобы поинформуватись о услôвяхъ будовы згаданыхъ зелѣзницъ.

— **На черновецкôмъ університетѣ** було въ минувшôмъ пôвроцѣ 305 слухателѣвъ, а то: 61 богословôвъ, 195 правникôвъ и 59 студ. фільозофіи (мѣжь ними 20 фармацевтôвъ). Пôсля народности було: 138 Нѣмцѣвъ (мѣжь ними 99 жидôвъ), 91 Волохôвъ, 37 Русинôвъ, 27 Полякôвъ, 2 Чехи, 3 Сербы, 2 Москалѣ и 5 Ворменъ. Зъ Буковины було слухателѣвъ 145 а зъ Галичины 39. Зъ Русинôвъ слухає 11 богословіє (Волохôвъ 48) 2 фільозофію (Волохôвъ 3) а 1 єсть фармацевтомъ. Дръ Смаль-Стоцкій читає въ слѣдуючôмъ пôвроцѣ: Историю рускои літературы 16—18 вѣку и введенє въ руску палеоґрафію (про староруске письмо и рукописи).

— **Выкрадане листôвъ зô скринокъ почтовыхъ.** Аґентъ поліційный, Ґінсберґъ выслѣдивъ и арештувавъ жидика Айзика Шарфля, котрый отвиравъ вытрихомъ скринки почтовѣ и выймавъ зъ нихъ листы. Показало ся, що Шарфель вôдлѣплювавъ зъ листôвъ марки, котрѣ вôдтакъ налѣплювавъ на почтовѣ карты ощадности и носивъ на почту та привбиравъ собѣ тымъ способомъ въ почтовôй касѣ ощадности 7 зр. При ревізіи въ єго помешканю при ул. Казимирôвскôй найдено еще 55 марокъ по 5 кр, и останки понищеныхъ листôвъ. Зъ сего можна обчислити, кôлько то бôльше менше листôвъ выкравъ Шарфель изъ скринокъ Промысłового злодѣя арештовано.

— **Зъ Мостôвъ великихъ пишуть:** Тутешній коваль, Осипъ Баверъ, молодый ще, ледви 25-лѣтный мужчина, працювавъ дня 8 с. м. вечеромъ у своѣй кузни при доровѣ зъ Жовквы до Мостôвъ, недалеко мешканъ офіцирôвъ и жандармôвъ. Нôчь була темна и слôтна. Незнаный якійсь злочинець закравъ ся пôдъ кузню и стрѣливъ до Бавера, котрый працювавъ зъ хлопцемъ. Баверъ упавъ на мѣсци неживый, а хлопець утѣкъ зъ переляку. При секціи покôйного найшла комісія судово-лѣкарска въ чашцѣ убитого богато грубого шроту, бо цѣлый набôй ударивъ єго въ потилицю зъ правои стороны. Оденъ шротъ выйшовъ навѣть лѣвымъ окомъ на дворъ. Видко, убійникъ стрѣлявъ зъ близька. Ся пригода стала дуже голосною у Мостахъ, тымъ бôльше, що Баверъ бувъ чесный и трудящій молодець, а ворогôвъ, здавалось не мавъ. Одного чоловѣка, пôдозрѣного о убійство, увязнено.

— **Житє въ великихъ мѣстахъ** представляє ся дуже сумно, коли єму близше приглянемо ся. Побôчь найбôльшого богатства розсѣдає ся тутъ звычайно и найбôльша нужда, побôчь найлѣпшихъ обычаѣвъ и найбôльша неморальнôсть, тожь не диво, що въ великихъ мѣстахъ бувають такъ частѣ самоубійства. У Вѣдни н. пр. було въ сѣчни с. р. 23 самоубійствъ а въ лютôмъ 18. Въ сѣмъ послѣднôмъ мѣсяци вôдобрали собѣ тамъ житє 18 мужчинъ и 4 женщины. А характеристичнѣ такожь способы самоубійствъ: 6 мужчинъ згинуло черезъ повѣшенє, 6 черезъ застрѣленє, 3 мужчины и 2 женщины утопили ся, 1 мужчина и 1 женщина кинули ся зъ высоты на землю, 1 мужчина и одна жѣнка отроили ся а 1 жѣнка пôдрѣзала собѣ жили.

— **Спроневѣренє.** Кôлька днѣвъ тому назадъ утекли зъ Одессы два урядники приватнѣ: Серґій Калашниковъ и Валентій Утробинъ, спроневѣривши 200.000 рублѣвъ. Калашниковъ має 27 лѣтъ, єсть середного росту, чорнявый, трохи шпаковатый, має лысину, на лици дюбатый, бороду обголену и налягає трохи на праву ногу. Утробинъ має 35 лѣтъ, єсть высокого росту, худощавый, має зарôстъ, лице и нôсъ червонавѣ, въ горѣшнôй вилици не стає єму 2 зубôвъ. Втѣкачѣ, котрыхъ пошукує львôвска Дирекція полѣціѣ на жаданє властей россійскихъ, можуть мати при собѣ паспорты на чужѣ имена а то на имена: Тимофія Макарова, Казимира Нарушевича, Илѣ Бриченка, Николая Кастевича або и на иншѣ.

— **П. Михайло Авдиковичь,** властитель реальности и писарь громадскій въ Глядкахъ, почта Глубôчокъ великій, просить насъ огосити, що товариство „Днѣстеръ“ именовало єго своимъ субаґентомъ для Глядокъ и слѣдуючихъ мѣсцевостей: Курôвцѣ, Черниховъ, Плескôвцѣ, Городище, Носôвцѣ, Обарпицѣ, Зарудє тернопôльске, Явкôвцѣ, Малашôвцѣ, Ивачôвъ горѣшный и Ивачôвъ долѣшный; отже до него треба тамъ удаватись въ справѣ обезпеченъ вôдъ огню и на житє.

— **До чого то доводить піяньство.** Зъ брôдского повѣта доносять намъ, що въ однôмъ селѣ недалеко Пôдкаменя оденъ чоловѣкъ — не хочемо тутъ наводити єго имени — пôшовъ въ першій тыждень великого поста до мѣста — якъ то кажуть — полокати зубы и

Ердманъ не думавъ уже про неи, бо пхавъ шпилькою въ лидки хлопцѣвъ, що передъ нимъ сидѣли.

Коли лекція скôнчила ся, дѣвчата вийшли найперше зъ церквы. Ажь коли вже були поза церквою, вôльно було выйти хлопцямъ. На площи передъ церквою стрѣтивъ Гальшку, якъ ишла до свого повоза. Обоє глянули на себе скоса и минули ся не привитавшись.

При єѣ повозѣ стояла якась старенька жѣнка зъ сивыми льоками на чолѣ, въ елеґантскôмъ шалю; она мусѣла ждати на неи на приходствѣ. Поцѣлувала Гальшку въ чоло и обѣ сѣли побôчь себе въ повозъ. Той повôзъ бувъ найкрасшій изъ всѣхъ, що ту стояли: штанґретъ мавъ чорну футряну шапку зъ червонымъ дармовисомъ и золотѣ ґальоны на ковнѣрѣ и на вылогахъ рукавôвъ.

Саме тодѣ, коли повôзъ вôдъѣзджавъ, напали на Павлуся два братя Ердманы и потурбовали єго троха.

— Фе! стидайте ся, два на одного! — сказавъ Павлусь, а хлопцѣ засоромились и выпустили єго зô своихъ рукъ.

Вдоволеный вертавъ до батькôвского дому. Полудневе сонце мрѣло по зелени нивъ, а у мрачнôй далечи точивъ ся передъ нимъ повôзъ, менчавъ, менчавъ щоразъ дальше, ажь вкôнци щезъ якъ чорна точка середъ лѣса.

Коли вернувъ до дому, мати поцѣлувала єго и спытала:

— Ну, а якъ же тамъ було?

— Все дуже гарно — каже — а знаєшь, мамо, що Гальшка зъ бѣлого двора була тамъ такожь.

Тодѣ она ажь почервонѣла зъ радости и почала допытувати ся, якъ выглядає, чи стала гарнѣйшою и що зъ нимъ говорила?

— Нѣчо — вôдповѣвъ засоромленый, а коли мати глянула на него здивована, додавъ скоро: — А всежь таки она не горда; не думай собѣ, мамо!

Другого понедѣлка заставъ єѣ уже на означенôмъ для неѣ мѣсци въ церквѣ. На єѣ колѣнахъ лежала отворена книжка и она повтаряла зъ неѣ заданый ѣй уступъ.

Ще небогато було дѣтей въ церквѣ. Вôнъ усѣвъ напротивъ неи, а она рушилась такъ, якъ бы хотѣла встати и пôдôйти до него, однакъ усѣла наново и вчила ся знову дальше.

На вôдходнôмъ сказала єму мати, щобы попросту самъ першій промовивъ до Гальшки. Казала, абы черезъ неи поздоровивъ сердечно паню Дуґлясъ вôдъ матери и вывѣдавъ ся, що зъ ними дѣє ся. Черезъ цѣлу дорогу укладавъ вôнъ собѣ довгу мову — лише на одно не мôгъ рѣшити ся: чи называти єѣ по имени, чи звати „панею“. По давному говорити „ты“ було бы далеко простѣйше. Навѣть мати уважала то очевидно за рѣчь зовсѣмъ природну, але слово „панѣ“ здавалось єму лучше, далеко вôдповѣднѣйше — она-жь дорастаюча панночка, а вôнъ дорастаючій „мужчина“. А що не мôгъ на нѣчо рѣшити ся, то й давъ спокôй промовѣ до неѣ. И вôнъ такожь взявъ теперь книжку въ руки и обоє, оперши лôктѣ на колѣнахъ, учили ся лекціѣ на перегоны.

То єму не на богато придало ся, бо коли вôдтакъ пôдчасъ лекціѣ спытавъ єго о щось священикъ, не мавъ уже о тôмъ найменшого понятя.

Настало прикре мовчанє, оба Ердманы смѣяли ся, дуже вдоволенѣ зъ той невдачѣ єго, а вôнъ, червоный зъ сорома, мусѣвъ наново вернути на своє мѣсце. Не мавъ уже вôдваги пôднести очей, а коли выходивъ зъ церквы и побачивъ Гальшку, якъ стояла въ дверехъ, немовь ждала на когось, понуривъ скоро очи и хотѣвъ чимскорше выминути єѣ. Але она разъ-два приступила до него и перша промовила:

— Мати моя казала менѣ спытати ся тебе, якъ теперь поводить ся твоѣй матери.

Вôдповѣвъ, що добре.

— И казала сердечно поздоровити єѣ — сказала дальше Гальшка.

— И моя мати казала менѣ такъ само — вôдповѣвъ, обертаючи біблію и катехизмъ въ рукахъ — и я такъ само мавъ довѣдати ся, що дѣє ся теперь зъ твоєю матерію.

— Мама казала повести — говорила Гальшка дальше, мовь рецитувала вывчену лекцію — що слабувала бôльше якъ перше, и дуже часто не вôльно ѣй було выходити навѣть зъ комнаты, але теперь на весну ѣй лѣпше — и чи не хотѣвъ бы ты забрати ся

пивъ тамъ доти, доки ажъ нестало єму грошей. Выйшовши зъ шинку стрѣтивъ вôнъ въ Глиннику дѣда, що выжебравъ бувъ собѣ чотыри гарцѣ збôжа и тамъ спочивавъ. Пяниця выдеръ дѣдови збôже и вернувъ знову до Пôдкаменя до шинку пити за збôже дальше. Опôсля мусѣвъ загодити дѣда, котрый за рабунокъ зажадавъ 10 зр. Встыдъ и ганьба, що ще такй пяницѣ находять ся!

Господарство, промыслъ и торговля

Робота въ огородѣ въ мартѣ.

II.

Въ огородѣ треба очистити грядки зъ кôльколѣтною огородовиною. Грядки на шпараги гноять ся — въ першôмъ роцѣ кôньскимъ гноємъ, въ другôмъ каінітомъ и перекопують ся мѣлко. Тяжку землю, котра не має бути заразъ оброблена, скопує ся вôдъ часу до часу и справляє ся вапномъ. При теплôй погодѣ можна вже садити ранну бараболю. Пôдъ конець сего мѣсяця садить ся каляфіоры, головчасту капусту и салату. Горохъ можна якъ декуды сѣяти вже другій разъ; взагалѣ можна горохъ ажъ до початку липня сѣяти що двѣ недѣлѣ на ново. Въ розсадникахъ сѣє ся розсаду капусты головчастои, каляфіорôвъ и калярепы. На грядкахъ засѣває ся лѣтну и озиму цибулю, редьку и редьковку. Инспекты треба при теплôмъ воздусѣ добре провѣтрювати, а коли ростины въ нихъ дотыкають вже до вôконъ, то треба скриню троха пôднести. Огôркамъ обрывае ся вершки, коли мають вже пятый або шестый вершокъ; они тогды лѣпше розрастають ся.

Вазонкови ростины пересаджує ся теперь, а робить ся то въ такій спосôбъ: Насампередъ треба мати достаточно землѣ до пересадженя пôдъ рукою. Правою рукою бере ся было ростины при самôй земли мѣжь два середнй пальцѣ, а прочими придержує ся землю. Лѣвою рукою перевертаємо вôдтакъ вазонокъ горѣ дномъ и бємо нимъ кôлька разôвъ легко берегомъ объ край стола. Груда землѣ пустить ся тогды стѣнъ вазонка и вылетить зъ него цѣла, а щобы заразъ не розлетѣла ся, то добре полити єѣ день передъ тымъ водою. Коли здоймемо вазонокъ, то и заразъ побачимо, чи корѣнє ростины здорове, чи слабе. Коли здорове, то треба лишь вôдкинути зъ пôдъ споду черепки, що пôдкладають ся на спôдъ вазонка, розрушати трохи патичкомъ корѣнє и скипути верхну верству землѣ, а вôдтакъ всадити ростину до нового вазонка, котрый єсть доокола на палець ширшій якъ цѣла груда зъ корѣнємъ. У тыхъ ростинъ, що мають зôпсоване корѣнє, треба землю на стôлько вôдкинути, щобы ажъ показало ся здорове корѣнє. Нездале корѣнє треба тогды повôдтинати острымъ ножемъ.

У ростинъ вазонковыхъ буває часто, що треба неразъ бôльше якъ половину цѣлои груды вôдкинути. Неразъ и сама земля розлетить ся, а часомъ досыть лишь трошки нею потрясти, щобы она вôдпала. Корѣнє псує ся дуже часто вôдъ того, що за богато пôдливає ся ростину, або й вôдъ того, що вазонокъ за великій. Было бы отже зле, наколибъ мы такôй ростинѣ дали такій самый вазонокъ якъ бувъ передъ тымъ або може ще й бôльшій; найлѣпше буде, коли дамо такій вазонокъ, що буде дрôбку бôльшій, якъ цѣла грудка зъ корѣнємъ по вôдрѣзаню вôдъ неи зôпсованого корѣня и обтрясеню зъ неи лихои землѣ. На спôдъ вазонка треба вôдтакъ поставити кôлька черепкôвъ, щобы на будуче непотрѣбна вода могла стѣкати. До землѣ треба ще домѣшати трохи пѣску. Такожь не треба заразъ по пересадженю пôдливати ростины, але ажь на другій день, и то тогды, коли земля бодай на центіметеръ зъ горы высохла.

Само пересадженє вôдбуває ся такъ: Насампередъ кладе ся на дѣрочку на днѣ вазонка черепокъ такъ щобы вôнъ єѣ зовсѣмъ закрывъ а при тôмъ щобы й вода могла легко стѣкати. Добре єсть покласти на дно не лишь оденъ черепокъ, але закрыти єго цѣлою верствою. Замѣсть черепкôвъ можна накласти кусникôвъ цегли великихъ якъ лѣскови орѣхи. На ту пôдставу сыпле ся на палець грубо свѣжои землѣ. Груда землѣ зъ корѣнємъ має звычайно вôдъ давныхъ черепкôвъ по серединѣ ямочку, длятого треба свѣжу землю насыпувати на середину такъ, щобы зробивъ ся горбокъ, котрый заткавъ бы вôдтакъ ту ямочку. Тогды ажь вкладає ся ростину до вазонка и дивить ся, щобы то мѣсце пенька чи была ростины, що давнѣйше выставало зъ землѣ, було не бôльше якъ на центіметеръ понизше берега вазонка. Коли оно стоить низше, то треба ростину выймити и пôдсыпати землѣ, кôлько потреба. Богато ростинъ не любить того, щобы ихъ пересаджувати глубше, якъ стояли давнѣйше и зачинають заразъ нидѣти. Найлѣпше пересаджувати ростины такъ глубоко, якъ стояли давнѣйше, можна навѣть трохи высше, але нѣколи глубше. Коли ростина стоить вже въ вазонку, то обсыпує ся єѣ землею доокола и угнѣтає ся ту землю вôдповѣдно зладженымъ до того копачемъ. Землю треба тымъ копачемъ такъ убити, щобы, взявши ростину за пеньокъ, можна зъ нею пôднести и вазонокъ. Такъ треба землю убивати ажь пôдъ самъ верхъ, але не за богато. Коли вже пересадило ся всѣ ростины, треба ихъ ще скропити и поставити на своѣмъ мѣсци. Ростины, котрй треба сего мѣсяця обрѣзувати, обрѣзує ся ще передъ пересаджуванємъ Цибулѣ. що вже вôдцвили, не держить ся заразъ зовсѣмъ сухо, але пôдливає ся доти, доки ажь листє само вôдъ себе не пожовкне. Свѣжо пересадженй ростины не выставляє ся въ першôмъ тыждни на свѣжій воздухъ.

Якъ роблять ся розинки? Ледви чи коли въ роцѣ минає ся у насъ тôлько розинкôвъ, що на Великоднй свята, а що теперь якъ разъ надходить на нихъ пора, то може не вôдъ рѣчи буде почути, якъ они роблять ся. На спадахъ гôръ вздовжь пôвнôчного побережа полудневои Греціѣ, межи мѣстами Корінтомъ и Патрасомъ, росте дуже солодкій виноградъ зъ малыми темночервоными и дуже густо на грознѣ стоячими ягодами. Зъ того винограду не роблять вина, бо свѣжй ягоды не мають доброго смаку; за то засушенй розходять ся они пôдъ назвою розинкôвъ або корінтôвъ по цѣлôмъ свѣтѣ. А ось якъ ихъ сушать. Въ кождôмъ винограднику єсть десь догôдне пусте мѣсце. То мѣсце вкрыває ся пôдчасъ винобраня гноємъ зъ пôдъ коней и ослôвъ на третину метра грубо. На той гнôй сыпле ся спѣлй ягоды, а сонѣчко Боже ихъ сушить. До чого тутъ гнôй, легко зрозумѣти: въ день втягає вôнъ въ себе тепло сонця а въ ночи не пускає єго легко вôдъ себе. На тôмъ гною усушить ся виноградъ до 10 або 12 днѣвъ. Вôдъ слоты пôдчасъ сушеня можуть ягоды дуже легко погнити. Коли ягоды вже усушили ся, збирають ихъ зъ гною и зсыпують въ мѣхи зъ козячои шкôры, зôшитй шерстею до середины, мѣхи кладуть на ослы и везуть на побереже, де продають товаръ заграничнымъ купцямъ. Рѣчь очевидна, що на розинкахъ єсть не лишь богато гною але й козячои шерсти. На торгахъ высыпують розинки на землю купами и тутъ пакують ихъ въ великй подовгасй скрынѣ, а щобы ихъ досыть влѣзло ся, то робôтники толочять ихъ ще чоботами. Ажь по такôй процедурѣ дôстають ся розинки до нашихъ склепôвъ. Длятого то, коли уживає ся розинкôвъ, треба ихъ не лишь добре выбрати, але й ще лѣпше сполокати, закимъ має ся ихъ дати до тѣста або до якои стравы.

— **Добрый кітъ до залѣплюваня шпаръ въ пôдлозѣ**, робить ся зъ свѣжого сыра и негашеного вапна. На пять частей сыра бере ся одну часть негашеного вапна, а для закрашеня кіту додає ся ще жовтого окру. Кітъ той стає въ шпарахъ твердый якъ камѣнь, не розпускає ся въ водѣ и длятого можна залѣплену нимъ пôдлогу смѣло шурувати.

зъ нами до твого дому. Мама казала, що маю тобѣ то порадити.

— Дивѣть ся, якъ Майгеферъ залицяє ся — замѣтивъ старшій Ердманъ, котрый сховавъ ся за дверми церковными, щобы черезъ шпару лоскотати выходячихъ товаришѣвъ тростинкою.

Гальшка и Павлусь глянули одно на другого, здивованй, бо не розумѣли значѣня тои замѣтки, але почули, що то мусить значити щось злого и тому обоє сильно почервонѣли и заразъ розôйшли ся.

Павлусь дививъ ся за нею, якъ сѣдала до повоза и вôдъѣзджала. Тымъ разомъ та старушка вже не ждала на неи. Была то єѣ учителька, якъ дôзнавъ ся. Отже мала навѣть власну учительку.

— А таки Ердманôвъ разъ мушу выбити, щобы не знати що! — такимъ рѣшенємъ закôнчивъ вôнъ свои думки.

Слѣдуючй тыжнѣ минули, а вôнъ не мавъ уже нѣ разъ нагоды поговорити зъ Гальшкою. Коли тôлько зайшовъ до церквы, она майже все сидѣла вже на своимъ мѣсци. Звычайно чемно кланявъ ся въ такôмъ выпадку, але на тôмъ и все кôнчило ся.

А потôмъ лучивъ ся оденъ такій понедѣлокъ, въ котрôмъ повôзъ не ждавъ на неѣ. Побачивъ вôнъ то сейчасъ, зближаючись до церквы, и заразъ вôдôтхнувъ свобôднѣйше, бо то пышный штанґретъ у футряной шапцѣ, котру навѣть лѣтомъ носивъ, робивъ все на него якесь пригнетаюче враженє. Досить було єму подумати лише про того вôзника, а вже тративъ смѣлôсть, бо тодѣ Гальшка здавала ся єму людиною зъ якогось иншого свѣта.

Нинѣ поклонивъ ся вôнъ ѣи майже зъ довѣрємъ и здавалось єму, що она й єму якось сердечнѣйше вôдклонила ся,

А коли лекція скôнчила ся, она зъ власнои охоты приблизила ся до него и сказала:

— Нинѣ мушу пѣшки вертати до дому, бо всѣ нашй конѣ роблять въ поли. Мама казала, що ты мôгъ бы мене троха пôдпровадити, коли мы й такъ маємо одну дорогу.

Вôнъ чувъ ся незмѣрно щасливымъ, однакъ не мавъ вôдваги йти поручь зъ нею, поки не вышли по за село. Оглядавъ ся такожь вôдъ часу до часу зô страху, чи не зачаѣли ся де на него оба Ердманы зô своими притиками.

Та якъ выйшли вже на отверте поле, то само зъ себе якось такъ зложило ся, що йшли поручь себе.

Было то сонѣшне пополудне въ червни. Бѣлый пѣсокъ на дорозѣ блестѣвъ тысячами искоръ... Довкола цвили золото-жовтй яскры и пôдбѣлы, а вѣтеръ розносивъ пухъ бадиля у воздусѣ... Зъ села долѣтавъ звукъ звону, що звонивъ на полудне... Куды окомъ засягнешь, нѣгде анѣ живои душѣ... Все немовь вымерло.

(Дальше буде).

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 14 марта. Оголошеный білянсъ Лєндербанку установляє 13 зр. дівіденды.

Парижъ 14 марта. На интерпеляцію въ справѣ зôзнань панѣ Котті въ справѣ панамскôй, вôдповѣвъ міністеръ Ріботъ, що не вѣрить, щобы шефъ поліціѣ Соанурі наклонювавъ єѣ до фальшивыхъ зôзнань, а коли такъ, то буде укараный. Палата приняла се заявлєнє 297 голосами противъ 228 голосôвъ до вѣдомости.

Лондонъ 14 марта. Ґлєдстонъ занедужавъ на инфлюенцу.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ" буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона.

Инсераты

(„оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для „Ґазеты Львôвскои" принимае лышь „Бюро Дневникôвъ" **Людвика Пльона,** при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.